

קובץ

האור לחיים

שנה רביעית

מאמרים ושיחות

מרן ראש הישיבה

הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

פרשת חקת תשפ"א
שבוע הילולת ה"אור החיים" הקדוש
(אשר חל ביום שישי - ט"ז בתמוז הבעל"ט)

זמני השבת

ר"ת	צאת השבת	הדלקת נרות	י-ם
21:20	20:24	19:32*	י-ם
21:17	20:21	19:30	ת"א
21:21	20:25	19:33	חיפה
21:17	20:21	19:30	ב"ש

* לנוהגים 40 דק': 19:12

הזמנים עפ"י לוח המאור בהוצאת מוסדות "אור החיים"

להארות או הערות, ניתן לפנות
orhachaim4@gmail.com

דיסקים של שיעורי הרב ניתן להשיג
במשרדי אור החיים - 02-5000455

בס"ד ניתן לשמוע את השיעורים בשידור חי
בימים שלישי וחמישי בין השעות 21:00-22:00
קול הדף - 02-6400000
orhachaim.co.il

המעוניינים לסייע בהדפסת החוברת לשם זיכוי הרבים,
או להקדיש את העלון לרפואה, להצלחה, או לעילוי נשמה וכדו',

יוכלו לפנות באמצעות מייל:

orhachaim4@gmail.com

או בטלפון: **02-5000455** **058-321-3565**

052-7129793

יוצא לאור ע"י "מכון אור החיים"
רח' עזרא 1 ת.ד. 5512 ירושלים

תוכן עניינים

פרשת חקת תשפ"א

חלק מהמאמרים נלקטו מתוך הספר "משכני אחריד" - חומש במדבר

- 1 העיקר הוא הויתור
- פניני אור החיים הקדוש:
- 4 ה"יחיד ומיוחד" שבכל דור
- פרשה למעשה:
- 12 מה היה חטאו של משה
- 13 שיני רשעים שברת
- נפלאות "אור החיים" הקדוש:
- 17 תולדות חייו של ה"אור החיים" הקדוש
- 18 גלותו של ה"אור החיים" הקדוש
- 23 ביקור המלך
- 26 עלייתו לארץ
- 27 אימפריית התשובה שע"י מוסדות "אור החיים"

העיקר הוא הויתור

שלה, לא מוכנה לוותר כלל!"
 "דע לך!" נענה רבי אהרן לייב, "העיקר
 זה ויתור, תשמע מה שאני אומר לך -
 העיקר זה ויתור!"

"אבל היא לא מוכנה לוותר בשום
 פנים ואופן", נזעק
 האיש, "היא בלתי
 מתפשרת, נשארת
 תמיד בשלה!"

"אמרתי לך העיקר
 זה ויתור!" חזר ראש
 הישיבה על דבריו.

"אבל מה אעשה?!"
 שב הבעל ומחה
 מבלי שיבין לאן
 חותר ראש הישיבה
 בדבריו, "כמה

שאני משכנע אותה, היא לא מוכנה
 להתגמש, אולי אביא אותה אל הרב
 שישכנע אותה לוותר?"

"שמע מה אני אומר לך", שב רבי אהרן

זאת התורה אדם פי ימות באהל (במדבר
 יט, יד).

חז"ל (שבת פג ע"ב) דרשו על מילים אלו,
 כי "אין דברי תורה מתקיימין אלא
 במי שממית עצמו עליה, שנאמר
 זאת התורה אדם כי
 ימות באוהל".

"הוא מוכן להביא

אותה אלי כדי

שאגרום לה לוותר,

העיקר שהוא עצמו

לא יאלץ לוותר..."

ביאור הדברים: על
 מנת שיוכל האדם
 להכיל בקרבו את
 התורה הקדושה,
 עליו להמית את
 העצמיות שבו,
 לוותר על האנוכיות
 שבקרבו ולהעביר
 על רצונו למען
 זולתו.

בהזדמנות מסוימת
 הגיע יהודי לפני הגאון רבי אהרן לייב
 שטיינמן זצ"ל והתאונן על רעייתו.
 "רבנו, בזמן האחרון אני לא מסתדר
 עם אשתי. היא עקשנית, עומדת על

פעמים רבות בספריו, וחוזר ומדגיש כי ממעשה זה ניתן ללמוד ערך יקר ויסוד גדול בעבודת ה', וכה היה המעשה:

כידוע, ה"אור החיים" הקדוש לא אבה לקבל על עצמו משרה רבנית רשמית. למרות זאת, כשהתעורר דין קשה וסבוך, הוא הצטרף לדון יחד עם שאר הדיינים, על פי בקשתם.

באחד מדיני התורה בהם השתתף הרב הוא חייב עשיר גדול בדין.

העשיר המחוץף, שלא היה מוכן לקבל עליו את הדין, החל לחרף ולגדף את הצדיק באופן מביש ובעזות מצח נוראה. כל זאת בעוד הרב מבליג ואינו

לייב והטעים, "העיקר זה ויתור!"

זמן מה לאחר שהאיש עזב את הבית פנה רבי אהרן לייב לבנו ואמר: "ראה, היה פה יהודי שלא מוכן לוותר לרעייתו ורק דורש ותובע שהיא תוותר עבורו. הוא מוכן להביא אותה אלי כדי שאגרום לה לוותר, העיקר שהוא עצמו לא יאלץ לוותר. אני מסביר לו פעם אחר פעם כי עליו להעביר על מידותיו, אבל היהודי לא קולט זאת ואינו מוכן לוותר בשום פנים ואופן!"

החיד"א, תלמידו של ה"אור החיים" הקדוש, מביא את הסיפור הבא

ט"ו בתמוז תשפ"א

יום הישועות

יום הילולת
רבינו חיים בן עטר זיע"א
ה"אור החיים" הקדוש

תרמו לטובת אחזקת התורה
במוסדות "אור החיים", ותזכו בתפילה לישועה
על ציונו של "האור החיים" הקדוש ביום ההילולא
ע"י מרן ראש הישיבה הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א
השליחות שלכם לברכה והצלחה לכל הישועות
לתרומה ומסירת השמות:
1-800-20-20-11

משיב לחורפו דבר.

בתום המחזה המחפיר, ניגש אחד מחשובי הדיינים אל ה"אור החיים" הקדוש וביקש ממנו שימחל לאותו עשיר. ברם הרב השיב תיכף ומיד ואמר: "באותו רגע שזלזל בי העשיר והכלימני, מיד מחלתי לו בלב שלם, שכן נאמר בזוהר הקדוש (ויקרא כז ע"ב) שעוונות ישראל מכבידים כביכול על כנפי השכינה, וגורמים לה שלא להגן לשמור ולהשפיע טובה וברכה על עם ישראל, כפי שאמר הנביא: 'עוונותיכם הטו אלה וחסאותיכם מנעו הטוב מכם' (ירמיה ה, כה). לכן מחלתי לו בו ברגע כדי להקל מחומרת עוונו".

על פי זה ביאר מרן החיד"א את דברי חז"ל (ראש השנה יז ע"א): "כל המעביר על מידותיו מעבירים לו על כל פשעיו", כי בכך שאדם מוחל ומוותר ומעביר את העוון, הוא גורם כביכול שלא יהיה

צער לשכינה. ולכן, מידה כנגד מידה, מעבירים לו על כל פשעיו, כדי למעט יותר את צערה של השכינה מפני עוונותיו [דבש לפי (מערכת מ' אות כ"ג), צוארי שלל (הפטרת וילך), מראית עין (סוף מסכת ברכות, ראש השנה דף י"ז, תענית כ"ד)]. כיכר לאדן (סימן ב'-מסכת דרך ארץ זוטא תחילת פרק ח'). ועל אף ששם כתב ש"אור החיים" הקדוש סיפר זאת על 'חכם אחד', אין זה אלא מדרך ענווה שלא רצה לספר זאת על עצמו, יעו"י בספר נר המערבי עמ' ע"ב-ע"ד].

ומכאן ילמד האדם שלא לחשוב רק על עצמו והצלחתו האישית, אלא גם על שכינת עונו השרויה בצער ובגלות. כאשר נחשוב כך, ממילא נשתדל לקיים עוד ועוד מצוות ומעשים טובים, כדי לסמוך ולסעוד כביכול את השכינה בבחינת 'תנו עז לאלקים' (תהילים סח, לה), וניזהר במצוות 'לא תעשה' כדי שלא להוסיף על צער השכינה.

ה"יחיד ומיוחד" שבכל דור

להצריך טהרת אפר פרה אדומה כדי שיהיה מותר לאדם לעסוק בתורה, שכן אדרבה, חז"ל (ברכות כב ע"א) כבר אמרו כי "אין דברי תורה מקבלים טומאה".

והוסיף ואמר, שגם המחמירים ומצריכים בבעלי קרי טבילה, כדי שלימוד התורה יהיה באימה וביראה, מודים הם שטמאי מתים מותרים בעסק התורה אף ללא טבילה.

בגמרא (ברכות כב ע"ב) מובא, שעזרא הסופר תקן טבילה לבעלי קרי, והם אסורים בכל דבר שבקדושה - לימוד תורה, קריאת שמע ואמירת ברכות - עד שיטהרו.

רבותינו מבארים, שיסוד התקנה נבע מכך שעזרא רצה שאדם ינתק את עצמו כמה שיותר מתאוות העולם הזה, ומוחו יהיה פנוי יותר ויותר לדברי תורה, לכן גזר שייאסר על האדם ללמוד תורה, לקרוא קריאת שמע

זאת חֻקַת הַתּוֹרָה (במדבר יט, ב).
כותב ה"אור החיים" הקדוש:

צריך לדעת למה כינה למצוה זו שם כללות התורה, שהיה לו לומר זאת חֻקָה וגו' או זאת חֻקַת הַטּוֹמָאָה או חֻקַת הַטְהָרָה כדרך אומרו (שמות יב) "זאת חֻקַת הַפֶּסַח", ואין לומר שנתכוון להצריך טהרת אפר פרה לעסוק בתורה, כי לא כן מצינו לדז"ל שאמרו (ברכות כב.) שאדרבא אין דברי תורה מקבלין טומאה, ולכל סברות דז"ל (שם) אפילו להמחמירים בבעלי קריין מטעם שצריך באימה וביראה וכו' מודים בטמאי מת שמותרים בעסק התורה.

המפרשים, וביניהם ה"אור החיים הקדוש", דנים בשאלה: מדוע חוקת הפרה נקראת "חוקת התורה" ולא "חוקת הטומאה" או "חוקת הטהרה" וכדרך שכתבה התורה "זאת חוקת הפסח" (שמות יב, מג)?

ה"אור החיים" הקדוש בדבריו שולל אפשרות ליישב, שהתורה התכוונה

העידו עליו שראויה היתה התורה להינתן על ידו, אלא שקדמו משה (סנהדרין כא ע"ב) - ראה צורך לתקן טבילה!

מדוע? לא חבל על כך שהמוני בית ישראל מתבטלים מכל דבר שבקדושה עד שיטבלו?

התשובה: לא חבל!

למען המטרה הזאת, שתלמידי חכמים יהיו דבוקים בתורה באימה וביראה ביתר שאת וביתר עז, וכל ראשם יהיה פנוי אך ורק ללימוד התורה - כדאי שהעולם יעצור מלקחת ויתבונן רק על דבר אחד: על תלמידי החכמים המתעלים במדרגתם, מתקדשים במעלתם ונצמדים לבורא עולם!

ולברך ברכה בעודו בעל קרי, ודבר זה יגרום לו לקדש את עצמו, למעט בתאוות ולהידבק יותר בעליונים.

אלא, שבמשך הדורות חכמינו מצאו לנכון לבטל תקנה זו משום שהציבור התקשה לעמוד בגזירה. המקוואות לא היו מצויות, ואנשים נאלצו להמתין זמן רב עד שהצליחו לטבול, מבלי שיוכלו להתעסק בכל דבר שבקדושה עד טבילתם.

עזרא הסופר ידע גם הוא שכתוצאה מגזירתו אנשים יאלצו להמתין מלעסוק בכל דבר שבקדושה עד שיטבלו.

הוא ידע שאנשים יאלצו לבטל תורה, לבטל מצוות קריאת שמע, לא יוכלו לברך וגם לא להתפלל. ועם כל זאת איש האלוקים הקדוש הזה - שחז"ל

שבעולם אלף בני אדם נכנסין למקרא, יוצאין מהן מאה למשנה, יוצאין מהן עשרה לתלמוד, יוצא מהם אחד להוראה. הדא הוא דכתיב: 'אָדָם אֶחָד מֵאֶלֶף מִצְאָתָי' (קהלת ז, כח)."

עם ישראל כולו נעשה שותף לרומם את אותו "אחד מאלף" מתוך ידיעה שזהו "קיום העולם".

עם ישראל כולו למד תורה ממשה רבנו. ללא ספק, לא כולם יצאו תלמידי חכמים מובהקים. היו כאלו שלבטח למדו יותר והתעלו יותר מאחרים. אך גם בין אותם תלמידי חכמים מובהקים שלמדו בבית מדרשו של משה - היה רק אחד יחיד ומיוחד: "וּמְשַׁרְתּוֹ יְהוֹשֻׁעַ בֶּן נּוּן נֶעַר לֹא יָמִישׁ מִתּוֹךְ הָאֵלֶּה" (שמות לג, יא).

לאר"י הקדוש היו תלמידים רבים שלמדו ממנו, כתבו ספרים, והיו, ללא ספק, קדושי עליון. ומכל מקום היה בתוכם אחד "יחיד ומיוחד" שהיה ראש וראשון לכולם, תלמיד מובהק, ואף אחד לא יעז לחלוק על דבריו: רבי

מי שמתבונן בתקנת עזרא עומד נפעם: עזרא "משתק" את כל עם ישראל - כדי שתלמידי החכמים יוכלו להתקדש יותר, להיטהר יותר, לגדור את עצמם יותר! הוא רצה שעם ישראל יפנים את הַמְסָר החשוב: אם אין תלמידי חכמים - אין עם ישראל! בלי תלמידי חכמים אין קיום לעם, ו"כָּל הַגּוֹיִם בֵּית יְהוּדָה" (יחזקאל כה, ח).

זה ברור שלא כולם יכולים להיות תלמידי חכמים.

לא לכל אחד יש את היכולת לשבת וללמוד יומם ולילה. לא כל מוחא סביל דא!

אבל כולם, ללא יוצא מן הכלל, צריכים להבין כי תלמידי החכמים הם נזר הבריאה, הם היהלום שבכתר, וכדי נְשַׁאֲלוּ ילמדו תורה ביתר קדושה וטהרה, תיקן עזרא טבילה לכל עם ישראל, גם לעמי הארץ שבהם. החובה להגביה את תלמידי החכמים מוטלת על כולם, וכולם נוטלים חלק בזה.

חז"ל (קהלת רבה ז, כח) אמרו: "בנוהג

חיים ויטאל!

גם בדורנו זכינו בסיעתא דשמיא להרבה גדולי תורה, ראשי ישיבות, דיינים ופוסקים שעם ישראל כולו נשען על תורתם, איש איש לפי ערכו הרם והנכבד.

ומכל מקום, ראה "עזרא האחרון" - אשר מעזרא ועד עזרא לא קם כעזרא - הלוא הוא מורנו ורבנו רבי עזרא עטיה זיע"א, אשר עומק עיונו בתורה כאחד מן הראשונים, לרכז את עיקר כוחו באחד "יחיד ומיוחד" מבין כל מאות ואלפי תלמידיו המובהקים: מרן רבנו עובדיה יוסף זצוק"ל.

כולם היו בניו, כולם היו תלמידיו, כולם היו מצוינים, אבל בראש הקדקוד ניצב אחד שבו הוא ריכז את כל כוחותיו, לגדלו ולרוממו, ולהפוך אותו לדמות העליונה שאיש לא יחלוק על דבריה.

ידוע ומפורסם הסיפור כשרבינו עובדיה יוסף זצ"ל היה נער צעיר לימים הוא נעדר כמה ימים מהישיבה. רבי עזרא עטיה, עם כל גדלותו העצומה בתורה, הלך לבקרו, וראה אותו מסדר סחורה על המדפים שבחנות המכולת של אביו, רבי יעקב.

רבי יעקב התנצל והסביר, נְשִׁיחֵי וְעֵלְיוֹ לְפָרְנָס מִשְׁפָּחָה, ולא נותרו בו כוחות לעשות זאת לבדו, הוא ביקש את עזרת בנו, והרב עובדיה מצידו - למרות שכבר מילדותו ניכרה עליו ייחודיות עליונה, וכפי שאומר הכתוב (משלי כ, יא) "גַם בְּמַעַלְלָיו יִתְנַפֵּר נָעַר" - לא המדה את פי אביו, ובא לעזור לו כפי שציווהו.

נענה רבי עזרא ואמר לו: "רבי יעקב, אין לך מה לדאוג! מצאתי לך פועל שיעשה את המלאכה בלי לדרוש

לעילוי נשמת

תמר בת רגינה ז"ל

חרדים יותר או חרדים פחות. נדמה
כי אין דומה לו.

וכל זאת בזכות היותו "יחיד ומיוחד"
בקדושתו ובטהרתו העליונה!

ידוע שהיה ל"אור החיים" הקדוש
מקוה טהרה ברחוב בו היה גר,
ובכל פעם, ואף לאחר שהיה יוצא
מהשירותים - היה טובל בו, ורק אחר
כך מתיישב ללמוד תורה (נר המערבי
עמוד שט"ז).

קדושתו וטהרתו היו לשם דבר,
וחכמי ירושלים מספרים שכשהיה
מוסר שיעור היו באים המונים
להאזין לו, והיו יושבים לפניו על גבי
שטיחים ומחצלאות, ובעיניהם ראו -
לא דמיונות וסיפורים - איך שה"אור
החיים" הקדוש היה מתרומם מהקרקע
שלושה טפחים ויושב באוויר! והסיבה
לכך כדי שהמוח שלו יהיה מעל עשרה
טפחים וכך יוכל להיות דבוק בשכינה,
שלא ירדה מעולם למטה מעשרה
(סוכה ה' ע"א).

מי שלומד תורה בקדושה עליונה,

עליה תשלום! בנך, עובדיה, יכול לשוב
לישיבה, ואני אסדר את המדפים
במקומו, חנים אין כסף... עם ישראל
זקוק לבנך! הוא הקדקוד של האומה
הישראלית! עליו לשוב לישיבה
לאלתר!"

כאמור, רבי עזרא אהב את כל
תלמידיו, השקיע את כוחותיו בכולם
וגידל את כולם. ומכל מקום, באיזושהי
נקודה במוח הוא ריכז כוחות מיוחדים
באותו "יחיד ומיוחד", ועליו הניח את
כובד משקלו.

והנה, מבין כל מפרשי התורה, זכה
רבינו ה"אור החיים" הקדוש שרבים
וטובים מהמוני בני ישראל קובעים
שיעורים ללמוד את פירושו לתורה.

השיעורים מתקיימים בכל קצוות
תבל, בְּאֶרֶץ ובעולם, ומשתתפים
בהם כל גווני הקשת של הציבור, ללא
הבדל!

צעירים ומבוגרים, תלמידי חכמים
ובעלי בתים, ליטאים וחסידים,
אנשים הנמנים על יָרֵם זה או אחר,

את העזובה הרוחנית הקשה.

אין ישיבות, אין תלמודי תורה. גם המצב החומרי היה קשה מאוד. יהודי מצרים סבלו מעוני מחפיר. הנערים היהודים היו יוצאים לשוק החיים בגיל צעיר מאוד, ולא היו עתודות של לומדי תורה ותלמידי חכמים.

הרמב"ם החל לפעול לתיקון המצב.

הוא סבב בבתי הכנסת ודרש בפני הציבור. יזם את הקמתם של תלמודי תורה וישיבות, ואסף את החכמים ומינה אותם לראשי הישיבות ותלמודי התורה. הוא גם תיקן תקנות שונות לטובת יהודי מצרים. בין השאר תיקן לייסד קופות גמילות חסדים, שיתמכו בנצרכים וילוו כספים ליהודים הרוצים לפתוח בתי עסק.

הרמב"ם הרים את קרן התורה במצרים. בעקבות פעילותו החלה פריחה רוחנית בקרב הקהילה היהודית, וגם מצבה הכלכלי השתפר פלאים. "אם יש תורה - יש קמח" (אבות ג, יז). הקב"ה אומר לעם ישראל: אם תרבו תורה - אשפיע עליכם שפע

והוא דבוק בשכינה עד כלות הנפש - זוכה להגיע למדרגות נשגבות ותורתו מתקיימת באופן מיוחד. "תורתו מברזת עליו" (מועד קטן טז ע"ב).

לא פלא, אפוא, שמי שלומד את פירושו הקדוש זוכה לניסים גלויים ולישועות גדולות בכל דבר הנצרך לו.

כוח התורה הוא עצום ורב.

הנה מה שמובא בספר "נחלת אבות" אודות הרמב"ם:

הרמב"ם גלה מספרד והתיישב בעיר פאס שבמרוקו.

הוא עלה לגדולה ונעשה רופאו של מלך מרוקו. הדבר עורר את קנאתם של רופאים אחרים והם תכננו לפגוע בו. כשנודע הדבר למלך, קרא אליו את הרמב"ם ואמר לו: "אני מכיר לך טובה ואיני רוצה שיאונה לך רע, לכן אני מייעצך לעזוב את ארצי לפני ששונאיך יפגעו בך לרעה".

הרמב"ם עבר לגור במצרים.

הוא סבב בערי מצרים וראה מקרוב

של ברכה והצלחה.

היושבת במצרים שנים רבות.

"והנה לא מכבר הגיע לארצנו יהודי מספרד והחל להתנשא עלינו. הוא נטע זר בתוכנו וחושב עצמו למלך עלינו. 'הָאֶחָד בָּא לְגוֹר וַיִּשְׁפֹּט שְׁפוֹט' (בראשית יט, ט). הוא תיקן תקנות שונות ומשונות, ומחייבנו לקיימן. לא יקום ולא יהיה! איננו מחויבים לו!"

אשתו של אותו עשיר נעמדה לפני הקהל ואף היא פערה פיה כנגד הרמב"ם. היתה להם בת שעמדה להינשא לאחד מגדולי הארץ, ואף היא חיזקה את דברי אביה ואימה.

ואז שלף העשיר מגילת קלף שבה נכתב כי התקנות שתיקן הרמב"ם ליהודי מצרים בטלות ומבוטלות כעפרא דארעא. העביר את המגילה בין כל הקרואים והחתימם לאות ולעדות.

והנה, בבת אחת קרה דבר פלא:

שמעו של הרמב"ם יצא בכל ארץ מצרים. אחד מיהודי מצרים, עשיר ונשוא פנים בשם יעקב, לא היה יכול לשאת את הכבוד והתהילה שנוחל הרמב"ם, הן בחצר המלוכה והן בקרב יהודי מצרים.

קנאתו של אותו יהודי עשיר בערה בו והוא החליט לקום ולעשות מעשה.

הוא ארגן אסיפה בחצר ביתו המפואר והזמין אליה את קרוביו, מכריו וידידיו הרבים, וערך להם סעודה כיד המלך. באמצע הסעודה, כטוב ליבם ביו, קם העשיר ופתח בדברים:

"נולדנו וגדלנו במצרים, אנו נטועים בארצנו, לחלק מאיתנו יש עסקים משגשגים במצרים. קהילתנו גדולה ומכובדת, קהילה ותיקה ושורשית

אמר להם הרמב"ם: "חלילה לי מלהקפיד עליכם, אין לי בליבי עליכם".

כעבור זמן בא יעקב העשיר לפני הרמב"ם יחד עם אשתו ובתו, והתחננו לפניו שימחל להם. הרמב"ם השיב שהוא מוחל, והוסיף: "דעו לכם, כל מעשיי נובעים מכוח התורה, וכל תכליתם לטובת הציבור, להרבות תורה בישראל. התורה מגינה ומצילה, אך מאידך גיסא, מי שפוגע בה - גורלו רע זמר".

ואומנם לבסוף כוח הדיבור שב אליהם, אך לא לגמרי - הם נעשו כבדי פה ודיבורם היה מגומגם, למען יראו וייראו.

מאז גדל שמו של הרמב"ם לתהילה והוא השפיע על כל ארץ מצרים בתורתו ובחכמתו הגדולה.

העשיר, אשתו ובתו, נאלם פיהם. ניטל מהם כוח הדיבור!

המהומה היתה גדולה. כולם הבינו שבוודאי קרה הדבר בעוון שדיברו סרה ברמב"ם. הרי בתוך תוכם ידעו כולם כי דבריו של העשיר היו דברי בלע!

הרמב"ם נהג בענווה ולא השתרר עליהם. כל מעשיו היו לשם שמים ואת התקנות לא תיקן לתועלתו האישית אלא לטובת יהודי מצרים.

אחד היהודים קם וקרע את המגילה לגזרים. בזה אחר זה עזבו כולם את המקום והשאירו מאחוריהם בפחי נפש את העשיר ואת אשתו ובתו האלמים.

הלכו האנשים לרמב"ם וסיפרו לו את כל אשר אירע בביתו של העשיר. הם התחננו על נפשם שיואיל למחול להם על שנענו לבקשתו של העשיר והעזו לחתום כנגדו.

מה היה חטאו של משה

גדר של חילול שם שמים, חס ושלום.
לפי דעה נוספת - החטא היה בכך
שכינה את עם ישראל בשם "המורים"
- סרבנים, שקועים בחומר ולא
בקדושה!

כתוב: "וַיִּבְאֹוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל כָּל הָעֵדָה...
וַתִּקַּח שָׁם מִרְיָם" (כ, א). "כל העדה"
פירושו - עדה שלימה, שכולם היו
בגדר ישרים וצדיקים, ולא היה לו
לגעור בהם.

באותו זמן נפטרה מרים הצדקת,
ומפני כבודה נקברה מיד. בד בבד
נעלמה הבאר, ולא היה לעם מים,
והצמא הציק להם. בשעה קשה זו, לא
היה לעם ישוב הדעת, ולכן הם נקהלו
על משה ואהרון והתאוננו: "וְלָמָּה

וַיֹּאמֶר לָהֶם שְׁמָעוּ נְאֻם הַמּוֹרִים הַזֶּה
הַסֵּלַע הַזֶּה נּוֹצֵיָא לָכֶם מַיִם... לָכֵן לֹא
תָבִיאוּ אֶת הַקֶּהֱל הַזֶּה אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר
נָתַתִּי לָהֶם (במדבר כ, י-כ).

המפרשים דנים מדוע נענש משה
רבנו בחומרה רבה כל כך, מה היה
חטאו.

ה"אור החיים" הקדוש מאריך בעניין
זה באריכות נפלאה, וכלשונו הזהב
"תרתני בפרשה זו לאור באור החיים",
ובין היתר אסף וקיבץ עשרה פירושים
שפירשו המפרשים בזה, ואלו
מקצתם:

יש דעה שנענש משום שאמר "נוציא
לכם מים" בלשון רבים, ובכך כלל את
עצמו, כביכול, עם הקב"ה. ויש בזה

לעילוי נשמת

רחל בת נג'מה כוכבה ז"ל

מעיין שהשקה שבט אחר.

כאשר נפטרה מרים והבאר נעלמה, חיפש משה את הסלע המיוחד הזה אך לא מצאו, וכאשר צעקו ישראל והתלוננו, השיב להם משה: "הֲמֵן הַסֵּלַע הַזֶּה נּוֹצֵיאַ לָכֶם מַיִם?! " הרי אין זה הסלע של מרים!

אך הקב"ה הקפיד על משה רבנו ע"ה, שהרי יש ביכולת הבורא יתברך להוציא מים מכל סלע, ולא דוקא מהסלע של מרים.

הַבֵּאתֶם אֶת קַהֲל ה' אֶל הַמִּדְבָּר הַזֶּה לְמוֹת שָׁם" (כ.ד).

משה רבנו ענה להם בלשון חריפה: "שִׁמְעוּ נָא הַמְּרִים", ולא היה ראוי לנזוף בעם בהיותם במצב כה קשה של צמא נורא, פחד ממות ואבלם על פטירת מרים הצדיקה.

ויש המבארים את החטא באופן אחר: בארה של מרים נבעה מתוך סלע. סלע זה היה הולך עם העם ממקום למקום, וכאשר היו חונים היו נפתחים שנים-עשר פיות בסלע, ומכל פה נבע

שיני רשעים שברת

בשלב מסוים פנו ישראל לעלות דרך הבשן, ובתגובה, יצא עוג מלך הבשן לקראתם עם כל עמו להלחם בישראל.

על מנת להבין את גודל האימה מפני מלך זה נציין, כי סיחון ועוג היו "הַנְּפִילִים בְּנֵי עֲנָק" (במדבר יג, לג),

אֵל תִּירָא אֹתוֹ כִּי בְיָדָהּ נָתַתִּי אֹתוֹ וְאֵת כָּל עַמּוֹ וְאֵת אֶרְצוֹ... וַיִּכּוּ אֹתוֹ (במדבר כא, לד-לה).

בפרשתנו מתוארות המלחמות שהיו לעם ישראל עם העמים השוכנים בדרכם, ואף מסופר כיצד הציל הקב"ה את עמו מיד כל עם ועם.

מחנה ישראל היה בגודל שלוש פרסאות. הלך עוג מלך הבשן ועקר הר בגודל שלוש פרסאות והניחו על ראשו, ועמד להשליכו עליהם ולהורגם!

מה עשה הקב"ה?

הביא נמלים שניקבו את ההר בתוכו, עד שירד ההר על צווארו של עוג, וראשו נתקע בתוכו. רצה עוג לשלוף את ההר, אך אז שרבב הקב"ה את שיניו לצד זה ולצד זה, ונתפסו בהר באופן שלא יכול היה להוציאו מראשו. ואמר רבי שמעון בן לקיש: "מאי דכתיב (תהלים ג, ח) 'שְׁנֵי רִשְׁעִים שְׁבִרְתִּי' - אל תקרי שיברת אלא שרבבת".

למרן ה"חזון איש" זצ"ל היה תלמיד שבדרך קבע היה נמצא אצלו במוצאי שבת, ותפקידו היה למזוג את היין להבדלה. עבור אותו בחור היתה זו הזדמנות לשמש את רבו הגדול ולדבר עימו בדברי תורה.

והנה, במוצאי שבת אחת שאל התלמיד אודות הגמרא הנ"ל שעוג

אותם פגשו המרגלים בארץ ישראל ובעטיים נרתעו מהרעיון להיכנס אל הארץ המובטחת.

ההסבר לגודלם של הנפילים ועוצמתם הלא מצויה הוא, שסיחון ועוג נולדו לבני מלאכים.

חז"ל (פרקי דרבי אליעזר כב) מספרים, שבדור המבול "רְאוּ הַמְּלָאכִים שֶׁנִּפְּלוּ מִמְּקוֹם קִדְשָׁתָן מִן הַשָּׁמַיִם אֶת בְּנוֹת קַיִן... וְלָקְחוּ מֵהֶן נָשִׁים... מֵהֶם נוֹלְדוּ הָעֲנָקִים הַמְּהַלְכִים בְּגִבֵּה קוֹמָה, וּמְשַׁלְּחִים יָדָם בְּכָל גֹּזֵל וְחָמָס וְשִׁפְיכוֹת דָּמִים, דְּכָתִיב (במדבר יג, לג) 'וְנָשִׁים רָאִינוּ אֶת הַנְּפִילִים'."

והמדרש מביא כי בני המלאכים נשאו אף הם נשים ונולדו להם סיחון ועוג הענקים.

נקל להבין את פחדם של בני ישראל ממלכים אלו, אך הקב"ה הבטיח למשה: "אַל תִּירָא אֹתוֹ כִּי בְיַדְךָ נִתְּתִי אֹתוֹ וְאֶת כָּל עַמּוֹ".

הגמרא (ברכות נד ע"ב) מספרת עובדה מופלאה:

אכן, התלמיד הבין...

יש לקבל את דברי רבותינו בלב שלם וכאמת פשוטה ומוחלטת. אם חז"ל אומרים שעוג מלך הבשן עקר הר, אז הוא עקר הר, ומי שמפקפק בדברי חז"ל - הרי שיש לו חיסרון באמונת חכמים ובתורה הקדושה.

"פקפוק בדברי חכמים יש בו שמץ אפיקורסות" - אמר ה"חזון איש" - "ואפיקורס אוסר את היין שנוגע בו והופכו ליין נסך. לכן לא רציתי שתמזוג את היין להבדלה.

"אך כיון שבשבוע שחלף בוודאי חזרת בך וכבר אינך מהרהר עוד על דברי הגמרא שמא יש בהם גזמה

מלך הבשן לקח הר בגודל שלוש פרסאות על ראשו, וכי אין גזמה בדברים אלו? "שמא", כך ניסה התלמיד להגיד, "יש מקומות שהגמרא נוקטת בהם בלשון גזמה?" תגובתו של ה"חזון איש" היתה חדה ומפתיעה: "בשבוע הבא" - כך אמר לאותו תלמיד - "בבקשה אל תמזוג את היין להבדלה".

הרמז היה ברור, ולכן הבחור הופתע למדי כאשר בשבוע הבא קרא לו רבו והורה לו למזוג את היין כרגיל.

לשאלתו, הסביר לו ה"חזון איש": "בוודאי הבנת מה רציתי להשיב על שאלתך".

ט"ו בתמוז תשפ"א

יום הישועות

יום הילולת רבינו חיים בן עטר זיע"א ה"אור החיים" הקדוש

תרמו לטובת אחזקת התורה במוסדות "אור החיים", ותזכו בתפילה לישועה על ציונו של "האור החיים" הקדוש ביום ההילולא ע"י מרן ראש הישיבה הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א השלימות שלכם לברכה והצלחה לכל הישועות

לתרומה ומסירת השמות:

1-800-20-20-11

כל מילה שלהם היא אמת, לא גוזמא ולא מליצה ואין להרהר אחריה! (מעשה איש ח"א עמוד רכ"ב. וע"ע בשו"ע או"ח סימן רי"ח ס"א ובבה"ל שם).

האמונה השלימה בדברי חז"ל היא אחד מעיקרי האמונה, והיא נכללת ב"אני מאמין שכל דברי הנביאים אמת".

חלילה", הוסיף החזון איש, "כבר אין עליך חשש אפיקורסות, ויניך מותר וכשר".

דברי ה"חזון איש" זצ"ל, שהיה גדול בתורה וביראה, מלמדים אותנו כי חייבים אנו להאמין לדברי רבותינו בשלמות, ללא כל פקפוק!

מוסדות "אור החיים" הבית של כולנו!

זה הזמן להכיר טובה

למוסדות "אור החיים" -

הצטרפו גם אתם להצלחה הגדולה

והרימו תמיכתכם במוסדות

וביחד נוכל להמשיך

להגדיל תורה ולהאדירה!

מוסדות "אור החיים"
רח' עזרא 1 ירושלים

02-5000455

תולדות חייו של ה"אור החיים" הקדוש

אשר נהג לערוך בכל לילה תיקון חצות בבכייה ובתחנונים, וללמוד תורה בקדושה ובטהרה עד אור הבוקר. באחד הלילות הקיץ חיים הקטן משנתו לשמע קולו של סבו הקדוש הבוכה בעצם ליל.

"סבא, מדוע אתה בוכה?!" השתומם הילד.

"אני בוכה על חורבן בית המקדש!" הסביר הסב, ומני אז צירף אליו את נכדו מידי לילה לעריכת תיקון חצות ולימוד בחברותא עד אור הבוקר.

אין כל פלא, אפוא, שכבר מגיל צעיר ידע ה"אור החיים" הקדוש את כל התורה כולה, והיה בקי בכל חלקי הפרד"ס - פשט, רמז, דרש וסוד - בשיא העמקות.

ולזאת הוא זכה כיון שכל לימודו היה לשם שמים בלבד!

ה"אור החיים" הקדוש נולד בשנת תנ"ו למשפחת קדושים וטהורים בעיר סאלי שבמערב מרוקו.

סבו, שנקרא גם הוא בשם רבי חיים בן עטר, היה גאון מופלג, אב בית דין מקודש, אשר הקדושה והטהרה חפפו עליו כל היום.

משפחתו של ה"אור החיים" הקדוש היתה עוסקת ביבוא ובמסחר בתבלינים, ועל שם עיסוקה נקראה בשם 'עטר', שפירושו 'תבלין' בשפה הערבית. אולם על אף שעסקו במסחר, כל מגמתם של בני המשפחה היתה עיסוק ב"תבלין" היקר מכל - התורה הקדושה ומצוותיה, כפי שאמרו חז"ל (קידושין ל ע"א): "בראתי יצר הרע ובראתי לו תורה תבלין".

מגיל חמש שנים זכה ה"אור החיים" הקדוש ללון במחיצת סבו הצדיק,

לרפואת

תקוה בת רחל רוחאם

גלותו של ה"אור החיים" הקדוש

מראה בפניהם עושרו וכבודו.

העשיר הגיע אל השוק כדי לקנות בשר משובח, כהרגלו בכל שבוע ושבוע, אך הקצבים הודיעוהו שאין להם בשר למכור מאחר וכל הבהמות נטרפו, מלבד העגל ששחט ה"אור החיים" הקדוש כדי לחלקו לתלמידי חכמים, שהוא יצא כשר למהדרין.

התמלא העשיר כעס. הלך מיד לבית המדרש, פנה אל משרתו של ה"אור החיים" הקדוש, ודרש שייתן לו כמה נתחים מן הבשר המשובח. הסביר לו המשרת, שנתחי הבשר מיועדים אך ורק לתלמידי

מרוב חיבתו לתלמידי חכמים, היה ה"אור החיים" הקדוש שוחט בכל שבוע עגל גדול ומחלק את בשרו לתלמידי חכמים ולבני משפחותיהם, כדי שיוכלו לעסוק בתורה בנחת, באין מפריע.

והנה, שבוע אחד, מחמת מחלה שפגעה בבקר, כל העגלים והפרות שנשחטו בעיר היו טרפות, מלבד העגל ששחט רבינו, שיצא כשר למהדרין.

באותה עיר היה עשיר אחד, תקיף ועז פנים, כמו שנאמר: "וְעֹשֵׁיר יַעֲנֶה עֲזוֹת" (משלי יח, כג), שהיה נוהג להזמין אליו אורחים נכבדים, והיה

ט"ו בתמוז תשפ"א

יום הישועות

יום הילולת
רבינו חיים בן עטר זיע"א
ה"אור החיים" הקדוש

תרמו לטובת אחזקת התורה
במוסדות "אור החיים", ותזכו בתפילה לישועה
על ציונו של "האור החיים" הקדוש ביום הילולא
ע"י מרן ראש הישיבה הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א
השליחות שלכם למרכה והצחה ולכל הישועות
לתרומה ומסירת השמות:
1-800-20-20-11

נבהל ה"אור החיים" הקדוש וחלץ נעליו, כאדם נזוף, ישב על הארץ ואמר: "רבי, מה עשיתי? מה פשעי ומה חטאתי? (מושאל בראשית לא, לו)."

אמר לו הצדיק: "אתה שמעת ביזיון של תלמידי חכמים מפי אותו עשיר ולא מחית. הית צריך לקום ולמחות בו: 'מי אתה שתדבר כך על תלמידי חכמים, הלא הם המקיימים את העולם!' אבל אתה לא מחית, ולכן משמים נידו אותך".

שאל ה"אור החיים" הקדוש: "מה אוכל לעשות כדי לתקן עוון זה?" והצדיק השיבו שעליו לצאת לשבע שנות גלות. לעזוב את ביתו ואת ישיבתו ולהיות גולה ממקום למקום, כעני מרוד, במקומות שאין מכירים אותו.

קיבל עליו ה"אור החיים" הקדוש את הדין. עזב את ישיבתו ואת תלמידיו הרבים, לקח איתו רק שק ספרים ומחברות, לכתוב ולחדש חידושי תורה, ושם לדרך פעמיו.

מאותו יום היה גולה ממקום למקום, כעני המחזר על הפתחים. כל יום

חכמים העוסקים בתורה ולבני משפחותיהם, ואי אפשר לתת מהם לאחרים.

"מה?" ענה העשיר בכעס: "תלמידי חכמים? מה הם כבר עושים, מחממים את הספסל... אני דורש שתשקול עבורי מיד חמישה קילו מבשר העגל!".

באותה עת ה"אור החיים" הקדוש ישב בסמוך ועסק בתורה, ושמע את הביזיונות שהטיח אותו עשיר בתלמידי החכמים, אך אמר בליבו: "אל תַעַן פְּסִיל בְּאִנְלָתוֹ" (משלי כו, ד), ולא ענה לו דבר.

והנה, ל"אור החיים" הקדוש היה חברותא, אחד מהצדיקים הנסתרים, עימו היה לומד תורה. ואותו יום כשהגיע אליו ה"אור החיים" הקדוש אמר לו הצדיק: "עצור, אל תתקרב, הישאר חוץ לד' אמות שלי!".

"מדוע?" תמה ה"אור החיים" הקדוש, והצדיק הנסתר ענהו: "מן השמים הודיעוני שאתה נזוף, נידו אותך!".

לפתע ראה אדם פשוט עומד בפניה ובגדיו בלויים, ניגש אליו ושאלו: "היכן מתאכסן מר?"

השיב לו: "כאן, בבית הכנסת".

"חס וחלילה", אמר העשיר, "לא ייעשה כן, להשאיר אורח ללא הכנסת אורחים. בוא עימי אל ביתי. ברוך ה', כל המאכלים שם בכשרות מהודרת, תסעד סעודת שבת כראוי ואכבד אותך כבוד מלכים".

נעתר לו רבינו, והלך עימו אל ביתו. מנהגו של החכם העשיר היה, שמיד בסיום הסעודה היו מגיעים אליו כמה תלמידי חכמים בני העיר, והיה

מימי השבוע היה יושב וכותב דברי תורה ביערות או בבתי כנסת, היה ניזון ממעט לחם יבש ומים וישן על הארץ.

כך היה במשך השבוע. בהגיע יום השישי נכנס לנהר וטבל, ובליל שבת הגיע לבית הכנסת עם שק הלחם, אותו חשב לאכול גם בסעודת השבת.

בליל שבת קודש, בסיום התפילה, יצאו כולם מבית הכנסת, ונשאר שם רק אדם אחד, ירא שמים אמיתי, שחננו הבורא בעושר גדול. הוא הביט סביבו, אולי יש יהודי נזקק שיוכל לארחו בביתו על שולחנו.

מוסדות "אור החיים" הבית של כולנו!

זה הזמן להכיר טובה

למוסדות "אור החיים" -

הצטרפו גם אתם להצלחה הגדולה

והרימו תמיכתכם במוסדות

וביחד נוכל להמשיך

להגדיל תורה ולהאדירה!

מוסדות "אור החיים"
רח' עזרא 1 ירושלים

02-5000455

העשיר החכם כעס והקפיד עליו:
"איך הנך מעז להזכיר כך את שמו,
עליך לומר 'הצדיק הקדוש'!"

למחרת, בסיום סעודת היום, שוב
באו אליו החכמים, ואמר הרב
המארח שבעה פירושים נוספים
בשם הצדיק הקדוש רבי חיים בן
עטר, כפי שנאמרו לו משמים.

קם ה"אור החיים" הקדוש ואמר
בענוותנותו: "עוד פעם חידוש
מחיים בן עטר?...".

הרב המארח כעס כעס גדול ואמר:
"אינני מוחל לך על ביזוי כבוד החכם
הקדוש", ואז הורה למשרתיו:
"שימו אותו באורוות הסוסים!"

ה"אור החיים" הקדוש בכה והתחנן
על נפשו: "מחילה, לא ידעתי...",
אך הנוכחים לא וויתרו ואמרו
שבגלל שהזכיר כך את שמו של
הצדיק הקדוש בזלזול, יכנס לתוך
האורווה.

וכך, במשך כל יום השבת, שהה
ה"אור החיים" הקדוש בתוך
האורווה, סמוך למקום רפש וטיט,
מבלי יכולת להרהר בדברי תורה,

מגיש בפניהם פירות מיוחדים ומיני
מגדנות, והיו שרים ושמחים יחדיו.
במהלך השירה היה העשיר שם את
ראשו בין ברכיו ומקבל חידושים
מהעולם העליון.

באותו שבוע, נאמר לו משמים
שעל המילים "אם בחוקותי תלכו"
ישנם שבעה פירושים, ויקבלם כנגד
שבעת ימי השבוע. פירושים אלו
- כך אמרו לו - נאמרו על ידי ילוד
אישה, בעולם הזה, והקב"ה אומר
את החידושים הללו בשמו בישיבה
של מעלה. ומיהו אדם זה? הצדיק
הקדוש רבי חיים בן עטר.

התעורר אותו עשיר חכם ואמר
לחכמים: "רבותי, אומר לכם שבעה
פירושים על הפסוק 'אם בחוקותי
תלכו', ודעו לכם שהקב"ה אומר
זאת לפני פמליה של מעלה משמו
של הצדיק רבי חיים בן עטר, איש
האלוקים".

כששמע זאת ה"אור החיים"
הקדוש, נבהל שהזכירו את שמו
ושאל: "סליחה, מה אמרתם, חיים
בן עטר חכם?...".

והיה שרוי בצער נורא.

נפשו: "לא ידעתי שזה הוא".

אחרי תפילת מנחה, בסעודה שלישית, שוב הגיעו אל החכם העשיר חבר תלמידי החכמים. בזמן השירה שם הרב את ראשו בין ברכיו כדי לקבל חידושים, אבל 'וַאֲיִן קוֹל וַאֲיִן עֲנָה וַאֲיִן קָשָׁב' (מושאל מלכים א יח, כט).

התחיל הרב לבכות, על שמשמים מונעים ממנו את החידושים הנפלאים, ומתוך בכיו נרדם.

בחלומו בא אליו אדם כמלאך האלוקים ואמר לו: "אינך ראוי שיאמרו לך חידושי תורה, כי ציערת את קדוש העולם, רבי חיים בן עטר!".

"איך ציערתי אותו?" שאל הרב.

אמר לו: "שמת אותו בתוך אורות סוסים. והנה, כל שבת הוא יושב ומחדש חידושים ומהנה את השכינה הקדושה, ואתה, במעשיך, גרמת לו לפסוק מלימודו, לכן לא תקבל את החידושים!".

התחיל הרב לבכות ולהתחנן על

"טוב", הסכים המלאך. "לך ותבקש ממנו שימחל לך ואמור לו שדיברנו איתך, והראיה, שהנך יודע שהוא כעת בגלות - דבר שאינו ידוע לאף אחד. ואמור לו עוד, כי ששת ימי השבוע והצער הגדול שעבר עליו בשבת, כיפרו לו כנגד כל שבע שנות הגלות שהיה צריך לעבור, ועתה יכול הוא לחזור לביתו ולישיבתו.

רץ העשיר החכם, פתח את האורווה, הוציא משם את ה"אור החיים" הקדוש ונפל לפני רגליו, התחנן על נפשו וביקש מחילה: "לא ידעתי שאתה רבינו הקדוש רבי חיים בן עטר, אני מבקש שתמחל לי ואומר לך סימן שאמרו לי בשמים: אתה נמצא כעת בגלות שבע שנים, ועבור הצער הזה נמחל לך עונש הגלות!". מיהר ה"אור החיים" הקדוש ונעמד להתפלל. בסיום התפילה אמר להם את כל הארבעים ושניים ביאורים על הפסוק הראשון של פרשת בחוקתי, וכולם שמחו שמחה גדולה וכיבדו את הרב כבוד גדול.

ביקור המלך

את בעל הבית, אך לאכזבתו השיבה הרבנית כי בעלה לומד כעת בבית המדרש ועתיד לשוב בעוד שעה קלה.

בינתיים חשב המלך והרהר בליבו: "כיצד יתכן שאדם כה פשוט דומה לי, הרי לרשותי עומדים ארמונות פאר והיכלי מלכות, 'חור כַּרְפָּס וּתְכֵלֶת אָחוּז בַּחֲבֵלֵי בּוּץ וְאַרְגָּמָן עַל גְּלִילֵי כֶסֶף וְעִמּוּדֵי נֶשֶׁשׁ, מְטוֹת זָהָב וְכֶסֶף עַל רִצְפַת פֶּהֱט וְנֶשֶׁשׁ וְדָר וְסִחְרָת' (אסתר א, ו), כלים מְפִלִים שֹׁנִים ומרכבות סוסים אבירים. ואילו לו יש בסך הכל דירה פשוטה וצנועה..."

כשהגיעה "אור החיים" הקדוש מבית המדרש, לבוש בבגדיו הפשוטים, ניגש מיד אל האורח החשוב והכריז בקול בוטח: "שלום לך כבוד המלך!" נפעם המלך ושאל בסקרנות: "מי אמר לך שאני המלך?!"

"רואה אני כי שורה עליך הילת המלכות!" השיב ה"אור החיים" הקדוש - ומיד כיבד את המלך

הקב"ה הצניע בתורה הקדושה את האור הגנוז, לזוכים הצדיקים שבכל דור על ידי לימודם ועמלם.

אומנם, כבר העיד התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי ואמר (סוכה מה ע"ב): "ראיתי בני עליה והן מועטין". ואכן, לא רבים יכולים להגיע לאור זה, אבל בכל דור ישנם צדיקים הזוכים על ידי עמלם הגדול בתורה לראות הכל בעיניהם הקדושות, מסוף העולם ועד סופו.

בזמן ה"אור החיים" הקדוש, חזה אחד המלכים בכוכבים וראה כי ישנו אדם הזהה לו במזלו. השתוקק המלך בכל ליבו להכיר את האדם הדומה לו. ואכן לאחר חיפושים מרובים הצליח לאתר את האיש. היה זה ה"אור החיים" הקדוש.

התחפש המלך לאדם פשוט כאחד העם, ונכנס למעונו של הרב.

לעיניו נגלה בית קטן וצנוע, ללא רהיטים מהודרים וכלים מפוארים.

השתומם המלך מאוד וביקש לפגוש

"האם רצונו של המלך לראות את ארמון המלוכה?" שאל רבנו חיים בן עטר.

"בוודאי!" השיב המלך נרגש ונפעם. "בשמחה!" אמר ה"אור החיים" הקדוש, "אך תנאי אחד יש לי קודם מעשה, הנני מזהירך שלא תיבהל יתר על המידה מהמראות העתידיים להתגלות לעיניך בעוד רגעים מספר".

המלך הסכים לתנאי ורבנו חיים בן עטר העביר את ידו הקדושה על המראה, ומיד נראתה המלכה יושבת בחדרה לצד שר האוצר המנסה להסיתה לסייע בידו להפיל את בעלה המלך מכיסאו, ליטול מידיו את שרביט המלוכה ולמלוך תחתיו.

השר הבטיח למלכה כי אם תסייע לו לקשור נגד המלך, יישא אותה לאישה וכך תמשיך לשבת עוד רבות בשנים על כיסא המלכה.

למראה הדברים התמלא המלך חֶמָה, וַיִּקְצַף מְאֹד וַחֲמָתוֹ בָּעָרָה בּוֹ (מושאל אסתר א, יב).

בכבוד רב והגיש לפניו מאכלים ערבים ומשקאות משובחים.

לאחר מכן ניגש המלך לעניין אשר לשמו הגיע ושאל את רבנו חיים בן עטר, כיצד יתכן ששני אנשים הנמצאים באותו מזל וזהים זה לזה, כה שונים בפועל.

"הרי אני בדרגת מלכות גבוהה ואילו אתה אדם פשוט?" הקשה המלך בתמיהה.

חיך ה"אור החיים" הקדוש והשיב למלך:

"מדוע חושב הנך כי אני פשוט ממך? יכול אני לפעול ולעשות דברים יותר גדולים מכל אשר עשית מעודך. וכי מסוגל אתה לראות את מדינתך מהמקום בו נמצא אתה כעת? בוודאי שלא, אולם אני יכול להראות לך כעת את עירך מתוך ביתי".

ה"אור החיים" הקדוש נטל מראה, העביר עליה את ידו ולפתע נראתה בתוכה עיר המלוכה על שלל בנייניה המפוארים וארמונותיה הנישאים.

ונצווה לעבדים שישליכו אותה בבור צדדי במרתף הארמון, ולאחר מכן נעליל על היהודים כי הם שהרגו את שר האוצר של הממלכה."

לנוכח הדברים, פנה ה"אור החיים" הקדוש למלך ואמר: "כבוד המלך שם לב לכל המתרחש פה? הרי הכל עלילות נְשׂוּא יִדְבְּרוּ, עינך ראו ולא זר כי היהודים לא עשו מאומה, וכל חפצו ומאודו של הכומר לְהִתְעוֹלֵל עליהם בעלילות רָשָׁע!"

"אך הבה נפעל בחכמה", המשיך ה"אור החיים" הקדוש בדבריו. "אתה, אדוני המלך, תשוב לארמונך ותספר למלכה את כל אשר ראו עיניך. לאחר מכן תכנס ועידה יחד עם ראשי הכמרים, ואז אני אצטרף אליכם, נרד יחד למרתף ונגלה את עלילת הכומר הרע הזומם לעשות פרעות ביהודים."

המלך שמע לעצת רבנו חיים בן עטר וגילה קבל עם ועולם את עלילת הכומר הרשע, אשר קיבל את עונשו כאשר זמם לעשות ליהודים, בְּן יֵאבְדוּ כָּל אוֹיְבֵיךָ ה'!

"נו", אמר רבנו חיים בן עטר למלך, "לא מכבר טענת כי הינך בדרגה גבוהה ממני, וכי יכול אתה לעשות כעת דבר מה בעניין!?"

"מה אעשה?" קרא המלך שנחרד למראה שר האוצר העומד להדיחו מכיסאו. "הלוא אני כאן והקושרים נמצאים בארמון המלוכה!?"

"אין כל בעיה!" נענה ה"אור החיים" הקדוש בשלווה, "יוציא נא אדוני המלך את אקדחו ויירה בדמות ראשו של השר הנראה במראה".

הוציא המלך את אקדחו וירה היישר בדמות ראשו של השר. והנה זה פלא, השר הנראה במראה נפל שדוד על הארץ ונפח את נשמתו.

המלכה שנבהלה עד מאוד, זימנה מיד את הכומר הגדול של המדינה וסיפרה לו כי שר האוצר ניסה להסיתה למרוד בבעלה המלך, אך לפתע נשמע ירייה והשר נפל ארצה ללא רוח חיים.

"אל דאגה", הרגיע הכומר את המלכה, "נעטוף את גופת השר

עלייתו לארץ

פלאיים בהסכמה לספר ה"אור החיים" הקדוש.

בדרכו לארץ ישראל, היה על רבינו חיים בן עטר לעבור דרך העיר ליוורנו שבאיטליה. הוא התעכב שם במשך שנתיים, כיון שמצא בה יהודים רבים הרחוקים מהתורה והיהדות. למרות שידע כי גורל הגאולה תלוי בו, היה מוכן להתעכב שם, והכל כדי לקרב עם אל אלוקיו! ה"אור החיים" הקדוש ראה את העזובה הרוחנית הרבה ששרתה בליוורנו. יהודים רבים זנחו את מנהגי ישראל והדת היהודית. עשירי ליוורנו התערבו בגויים ולמדו ממעשיהם. ישבו ואכלו ושתו עם הנכרים ולא נבדלו מהם כלל.

הם החלו לשתות יין נסך, לגלח את זקנם בתער כמנהג הנוכרים ולעבור על איסור התורה שאמרה: "וְלֹא תִשְׁחִית אֶת פְּאֵת זְקִנְךָ" (ויקרא יט כז). לא הקפידו על שמירת השבת וזלזלו ביתר המצוות.

בהיותו כבן ארבעים שנה, בעקבות הייסורים והמרורים שעברו עליו, הרגישה ה"אור החיים" הקדוש כי על מנת לקרב את הגאולה, עליו לעלות לארצנו הקדושה, ארץ ישראל, לירושלים עיר הקודש, להתפלל כנגד מקום השראת השכינה ולבכות על גלות כלל ישראל.

ה"אור החיים" הקדוש שם לדרך פעמיו. בדרכו הוא עבר דרך העיר אלג'יר שם התוודע לחכמי המקום. באותה תקופה חי באלג'יר אחד הצדיקים הקדושים, נהורא בוצינא הרב המובהק רבי יהודה עייאש זצ"ל (בעל "בית יהודה" ועוד ספרים רבים), אשר היה ראש רבני העיר.

כאשר ראה רבי יהודה את ספרו של ה"אור החיים" הקדוש, הוא כינה אותו: "אחד מן השרפים העומדים לפני". רבי יהודה כבר היה זקן באימים, בעת שרבינו חיים בן עטר היה בן ארבעים ושלוש שנה בלבד, ולמרות זאת הוא כתב דברים

בו הפסוק: "חֲכַמַת אָדָם תָּאִיר פְּנֵיו" (קהלת ח, א). הוא היה יפה תואר ויפה מראה וזיו פניו הקדושות הבהיק בטוהר. הכל היו חפצים ומשתוקקים להטות אוזן לדבריו הנעימים והמחכימים.

ה"אור החיים" הקדוש ישב שנתיים ימים בליוורנו עד שקירב את כל יהודי העיר לדרך האבות. לאחר מכן מסרו בידיו רבים את בניהם, שהצטרפו אליו לעלייה לארץ ישראל. בנוסף לכך נתנו בידו ממון, כדי לרכוש מקום גדול שישמש את בני קהילתו בעיר הקודש ירושלים.

רבינו חיים בן עטר החל פוקד את בתי היהודים אשר התרחקו מדרך ישראל. בין השאר הגיע לעשיר אחד ודיבר איתו בנועם על תורת ישראל ומצוותיה היקרות.

אמר לו העשיר: "אתה אומר דברים יפים מאוד שלא ידעתי אודותיהם, בוא נא אלי לביתי ודבר גם עם ילדיי, גם אחיי יבואו לשמוע אותך" ... - כך עבר ה"אור החיים" הקדוש מרחוב לרחוב ומבית לבית ועורר את לבות ישראל לשוב לאביהם שבשמים.

זכה רבינו חיים בן עטר שהתקיים

אימפריית התשובה שע"י מוסדות "אור החיים"

ישיבת 'אור החיים' ומוסדותיה שהוקמה על שמו לפני למעלה מחמישים שנה בירושלים (שנת תשכ"ח), על ידי מרן ראש הישיבה, הגאון הגדול רבי ראובן אלבז שליט"א, ממשיכה בדרכו של הקדוש זצ"ל לחזק את הישוב בארץ ישראל והשבת התועים לתורתנו

משאת נפשו של אדוננו הקדוש רבינו חיים בן עטר זצוק"ל - שזכה בתקופה קצרה בהיותו בארץ ישראל (שנת תק"ב-תק"ג) להקים את הישוב היהודי מחדש בהעלותו עימו את תלמידיו ושומעי ליקחו מחו"ל - היתה לזכות את הרבים ולהשיבם מעוון להקים שכניתא מעפרא.

הקדושה.

ומהם רבים הפכו לרועים רוחניים, רבנים, ראשי ישיבות, מנהלי תלמודי תורה, ראשי כוללים, מנהיגי קהילות ומדריכים רוחניים בארץ ובעולם! כמו כן נשלחים בוגרי הישיבה להנהיג ולחזק את קהילות הקודש בגולה, על פי בקשתם.

מוסדות 'אור החיים' הקימה למעלה מ-300 סניפים בכל רחבי הארץ - החל ממעונות יום, גנים, תלמודי תורה, מתיבתות, בתי ספר, ישיבות קטנות, ישיבות גדולות, כוללים להוראת דיינות, כוללים לאברכים, מכון להכשרת רבנים, פנימיות, סמינרים להקמת הבית היהודי לזוגות נשואים, קירוב רחוקים, שיעורי נשים, פשיטות תורניות ושיעורי תורה ברחבי הארץ.

מחוץ למסגרת הישיבה פועל מרן ראש הישיבה שליט"א בכל רחבי הארץ בדרשותיו המאלפות לקירוב רחוקים.

ברוך ה' דברים היוצאים מן הלב נכנסים אל הלב ועושים פירות ופרי פירות.

אלפים ועשרות רבות חזרו במשך השנים באמצעות הישיבה הקדושה בתשובה שלימה - אנשים מכל חלקי החברה הישראלית: בחורים אשר בעבר היו רחוקים מכל תורה ויהדות, ביניהם אמנים, שחקני כדורגל, מהנדסים, מדענים, לוחמי שייטת, קצינים ועוד.

יותר מ-700 תלמידים בכל מחזור ממלאים את כריסם בש"ס ובפוסקים, לומדים ושוקדים בתורה, ומהם יוצאים מורי הוראה ודיינים בישראל. על מסלול זה זוכים להקים את ביתם הנאמן בישראל על אדני התורה. וזאת מלבד כולל האברכים, אשר מונה למעלה מ-500 אברכים - אשר רבים מהאברכים נשלחים לבחינות על כל חלקי השולחן ערוך ועוברים בהצטיינות רבה את מבחני הרבנות.

בוגרי מוסדות 'אור החיים' עוסקים יום יום בהרבצת תורה וקירוב לבבות ישראל לאביהם שבשמים,

המרכז העולמי לתודעה יהודית מוסדות אור החיים

ע"ש הקדוש רבנו חיים בן עטר זצוק"ל - בראשות הרה"ג ראובן אלבז שליט"א

הילולת ה"אור החיים" הקדוש

יום של ישועות

תרמו לטובת אחזקת התורה
במוסדות "אור החיים",
ותזכו בתפילה לישועה

על ציונו של "האור החיים" הקדוש ביום ההילולא
ע"י מרן ראש הישיבה הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א
השיחות שלכם לברכה והצלחה ולכל הישועות
לתרומה ומסירת השמות:

1-800-20-20-11

רח' עזרא 1 ת.ד. 5512 ירושלים טל: 5000455 - 02 פקס: 5000502 - 02 orhachaim.org

לחסויות, להפצה, להנצחות

ולקבלת העלון

orhachaim4@gmail.com

או בטלפון: 02-5000455

058-321-3565

נא לציין "עבור חוברת האור לחיים"

החוברת הודפסה על ידי התורמים והמסייעים הי"ו

לזרע בר קיימא: אפרת בת שמחה סוליקה

לרפואת: רמי בן חוה הי"ו, רמי בן אסתר הי"ו, תקוה בת רחל ויקאם הי"ו,

ראובן בן עירית הי"ו, גרשון חי בן רחל הי"ו, דוד וראובן בני שרית הי"ו,

אילה בת שושנה הי"ו, ישראל בן רימה הי"ו, מיכל בת אסתר הי"ו,

התנוקה נטע בת ג'והנה הי"ו

ולעילוי נשמת: ר' דוד בן איזה ז"ל, מרים בת זרהה ז"ל,

מוזל בת מרים ז"ל, אליעזר בן רגינה ז"ל, ר' יהודה בן עישה ז"ל,

תמר בת רגינה ז"ל, רחל בן נג'מה כוכבה ז"ל, לאה בת פנינה ז"ל,

מרדכי צבי בן רגינה ז"ל, ר' יגאל בן מלכה ז"ל,

יעקב בן ברטה ז"ל, יהונתן בן מרים ז"ל, יוסף בן ציונה ז"ל ת.נ.צ.ב.ה